

Εσείς θα ...αντέξετε τα «Εκτοπλάσματα»;

Από **Ιλειάνα Δημάδη** 18/05/2013

Μια απολαυστικά κακοποιημένη ποιητική βραδιά εκτυλίσσεται κάθε Δευτέρα και Τρίτη στο εξαρχειώτικο διαμέρισμα του σκηνοθέτη Βασίλη Νούλα, με ζόμπι, εφέ αίματος, σπλάτερ και gore εικόνες σε ένα πλακατζίδικο, σιχαμερό όσο και αρρωστημένα διασκεδαστικό θέαμα. Θα σας δώσω μια ιδέα, ελπίζοντας πως δεν θα σας χαλάσω πολύ την έκπληξη. Φτάνεις στα Εξάρχεια, στην οδό Δερβενίων πίσω ακριβώς από την πλατεία. Παίρνεις το ασανσέρ για τον τέταρτο όροφο, μπαίνεις στο διαμέρισμα του Βασίλη Νούλα και στριμώχνεσαι πλάι στους υπόλοιπους δέκα-δώδεκα θεατές (δεν χωρούν περισσότεροι) στο παταράκι που έχει στηθεί απέναντι από την ανοιχτή κουζίνα. Κάτι βράζει στην κατσαρόλα. Μια κοπέλα, με αποκαλυπτικό σορτς και ξανθά μαλλιά, σα να βγήκε από το «Κορίτσια στον ήλιο», σουρώνει, ξεπλένει και σερβίρει τα μακαρόνια που έβραζαν. «Ωραία», σκέφτομαι, «τώρα θα πάει στο σαλόνι, θα ανοίξει την τηλεόραση και θα τα φάει. Ακόμη μια παράσταση-ωδή στην αστική μοναξιά των Αθηναίων hipster». Αντ' αυτού, όμως, εκείνη ξαπλώνει στο πάτωμα, γυμνώνει την κοιλιά της και περιχύνει πάνω της τα μακαρόνια. Ξαφνικά, μια άλλη κοπέλα εμφανίζεται, ορμάει πάνω της και καταβροχθίζει τα μακαρόνια από την κοιλιά της, παριστάνοντας το αιμοβόρικο ζόμπι που ρουφάει τα έντερα του θύματός του. Κάπως έτσι κυλάει η 60λεπτη παράσταση, με μια αδρά βίαιη εικονοποιία γεμάτη splatter, trash και gore φονικά, σεξουαλικά όργια, πορνογραφικούς χορούς και άλλα «αρρωστημένα» στιγμιότυπα. Οι Λήδα Δάλλα, Ελίνα Μαντίδη, Αντιγόνη Ρήγα και Δέσποινα Χατζηπαυλίδου παριστάνουν άλλοτε τα ζόμπι κι άλλοτε τα θύματα, απαγγέλλοντας –δυστυχώς, άθλια- όλα τα ποιήματα της βραβευμένης συλλογής του Μίλτου Σαχτούρη «Εκτοπλάσματα» (1986). Ο ίδιος ο σκηνοθέτης εμφανίζεται παίζοντας στο αρμόνιο δυο –εξίσου άθλια σε επίπεδο μελοποίησης και ερμηνείας- τραγούδια. Το όλο θέαμα, με την επιτηδευμένη «κακοσύνη» του, παραπέμπει στον κινηματογράφο του Τζόρτζ Ρομέρο, στα torture porn ταινιάκια

β' διαλογής όσο και στις splatstick παρωδίες τρόμου. Διάφορα εφέ χρησιμοποιούνται, από την απαγγελία στίχων μέσα σε ένα φλιτζάνι καφέ μέχρι το τηγάνισμα ενός πλαστικού ποντικού πάνω σε ένα κομμάτι πάγου. Τι είναι, τελικά όλο αυτό; Μια (αντι-)ποιητική βραδιά για τον Σαχτούρη δίχως καμιά ακαδημαϊκή σοβαρότητα; Ένα αθηναϊκό «Golgota picnic», δηλαδή μια περφόρμανς-ευφυολόγημα, με αναφορές στο θέατρο της πρόκλησης και της αηδίας, υποταγμένη στο δόγμα του αισθητικού σοκ, όπως εκείνη του Ροδρίγο Γκαρθία που παίχτηκε στο περσινό Φεστιβάλ Αθηνών; Τα πάντα, εξάλλου, είναι ενορχηστρωμένα στην εντέλεια, από τον ήχο της καφετιέρας και τη δέσμη φωτός του πορτατίφ μέχρι τη χορογραφημένη κίνηση των ηθοποιών πάνω στα σκαμπό και τον πάγκο της κουζίνας. Ο Νούλας «παίζει» με μια αντίφαση: τα σκυθρωπά, υπερρεαλιστικής και υπαρξιακής υφής, ποιήματα του Σαχτούρη από τη μια, το σκηνικό φτηνού και βρωμερού τρόμου από την άλλη. Προσδίδει έτσι μια πλακατζίδικα αποκρουστική διάσταση στα οντολογικά ζητήματα που ανασύρει ο Σαχτούρης. Αυτό, όμως, είναι εύκολο, πολύ εύκολο, αγγίζει τα όρια του οχληρού ανεκδότη. Το αρχικό ενδιαφέρον εξατμίζεται για έναν ακόμη λόγο: ο θίασος, ερμηνεύοντας την ποίηση με κακότεχνο και ερασιτεχνικό τρόπο, δίχως μάλιστα να δείχνει πως πρόκειται για αυτοσκοπό και πως, αν θέλει, μπορεί να καταθέσει καλύτερες ερμηνείες, υποβαθμίζει αυτόματα το όλο εγχείρημα. Κρίμα. Γιατί, εν μέρει διασκεδάζε με την καφρίλα που παραγόταν μπροστά μου συνοδεία ποίησης, στους τέσσερις τοίχους αυτού του διαμερίσματος, προσδίδοντας έτι αυτόματα, χάρη στο αξιοπερίεργο του πράγματος, στη home-made αυτή περφόρμανς το πολυπόθητο cult status που μοιάζει διακαώς να αποζητά. Εξίσου αρρωστημένα και διεστραμμένα με όσα συμβαίνουν στο διαμέρισμα του Βασίλη Νούλα είναι, λόγου χάρη, όσα συμβαίνουν στο «Μωρό της Ρόζμαρι», την «Αποστροφή» και τον «Ένοικο»—την περίφημη κινηματογραφική τριλογία των διαμερισμάτων του Ρομάν Πολάνσκι. Χάρη, βέβαια, στις ανεπανάληπτες ερμηνείες των Τζον Κασσαβέτη, Μία Φάρου, Κατρίν Ντενέβ, Ιζαμπέλ Ανζανί και του ίδιου του σκηνοθέτη, οι τρεις αυτές ταινίες παραμένουν, εκτός από σημείο-αναφοράς για τον κινηματογράφο του ψυχολογικού τρόμου, αναλλοίωτες αλληγορίες για τη φύση και τη μεταφυσική, τη λογική και την παράνοια, τη σύνθετη εν τέλει υπόσταση της ανθρώπινης ύπαρξης. Αποκλείεται να είχαν την ίδια ισχύ αν ερμηνεύονταν από ηθοποιούς με υποδεέστερες τεχνικές. Σε αυτό, λοιπόν, στο έμψυχο υλικό της παράστασής του πιστεύω πως έπρεπε να ποντάρει κι ο Νούλας. Αν οι τέσσερις ερμηνεύτριες μας συγκλόνιζαν με τον τρόπο ερμηνείας των ποιημάτων του Σαχτούρη θα μιλούσαμε για κάτι περισσότερο από μια θεατρική αμαρτία. Γιατί τότε θα αναγόταν σε πρωταγωνιστή η μεταφυσική της ποίησης και όχι, όπως τώρα, η παραφυσική της ζόμπι-πλάκας...

Photo credits: Νίκος Κατασρός.